

บทที่ 6

ข้อเสนอแนะ

1. ตัวอย่างใหม่ที่สุ่มเก็บมาแล้วนั้น ควรเก็บไว้ในกระดิกน้ำแข็งทันที เพื่อป้องกันการปนเปื้อนจากจุลินทรีย์อื่นๆ และหากเป็นไปได้ควรที่จะบดและตรวจตัวอย่างทันที หรือเก็บตัวอย่างไว้ในตู้เย็น (ประมาณ 4 องศาเซลเซียส) สำหรับการเก็บรักษาไว้ชั่วคราว หรือเก็บรักษาไว้ในตู้แช่แข็ง (ประมาณ -20 องศาเซลเซียส) สำหรับการเก็บรักษาไว้เป็นระยะเวลานาน เพื่อรอการนำไปตรวจ

2. การตรวจด้วยกล้องจุลทรรศน์ ผู้ตรวจควรมีประสบการณ์และมีความชำนาญ เนื่องจากตัวอย่างที่บดอาจจะมีการติดเชื้อจุลินทรีย์ชนิดอื่น ที่ไม่ใช่สปอร์ของเชื้อโปรโตซัวสาเหตุโรคเพบรินนี้ เช่น สปอร์ของเชื้อราเขียว (*Metarhizium anisopliae*) ผลิตโปรตีนหรือเอ็นโดสปอร์ของเชื้อแบคทีเรีย (*Bacillus thuringiensis*)

3. เมื่อบดตัวอย่างหรือตรวจหาเชื้อโปรโตซัว *Nosema bombycis* เสร็จเรียบร้อยแล้ว วัสดุอุปกรณ์ เครื่องแก้ว รวมทั้งโถงที่ใช้ในการบดตัวอย่างรวมทั้งวัสดุที่ปนเปื้อนเชื้อ ให้นำไปฆ่าเชื้อทุกครั้ง อาจทำได้โดยการต้มในน้ำเดือด หรือนึ่งฆ่าเชื้อ เป็นต้น อีกทั้งทำความสะอาดพื้นที่บริเวณที่ทดลอง เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อ

4. การตรวจหาเชื้อสาเหตุโรคเพบรินของไหมจากแมลงไหมแปลงหม่อนนั้น ควรดำเนินการเพิ่มเติมทั้งนี้จากการรายงานในต่างประเทศมีแมลงหลายชนิด เป็นแมลงพาหะของเชื้อ *N. bombycis* เช่น ผีเสื้อหนอนกระทู้หอม ผีเสื้อหนอนกระทู้ผัก ผีเสื้อหนอนเจาะสมอฝ้าย และ ผีเสื้อหนอนกิ้งก่าปาลี

5. การสำรวจผีเสื้อในวงศ์ Pieridae ควรที่จะสำรวจในช่วงเวลาที่ผีเสื้อชนิดนี้ออกหากิน คือ ช่วงเวลา 8.00 น.-10.00 น. และต้องใช้ความไวในการโฉบเนื่องจากผีเสื้อชนิดนี้เป็นผีเสื้อที่บินเร็ว

6. เกษตรกรควรทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเลี้ยงไหมหลังจากหนอนไหมเข้าดักแด้แล้ว คือนำอุปกรณ์ที่ใช้ในการเพาะเลี้ยงไหม ได้แก่ กระด้ง ผ้าคลุมกระด้ง และจ่อ โดยนำอุปกรณ์ดังกล่าวจุ่มในน้ำเดือดเป็นเวลา 30 นาที (สุมนิ, มปป.) จากนั้นทำความสะอาดด้วยผงซักฟอกล้างด้วยน้ำเปล่าให้สะอาด แล้วนำไปตากแดดให้แห้ง